

13. Maslov V.I. (2004). *Theoretical model of professional competence of the school head and its components. Preparation of the head of the secondary educational institution*. Kyiv: Millennium (in Ukr.).
14. *Educational Management: A Manual*. (2003). In L. Danylenko, L. Karamushka (Ed.). Kyiv: School World (in Ukr.).
15. Palekha Yu.I. (1997). Methodological foundations of the culture of management. *Education and Management*, 2, 82-85 (in Ukr.).
16. Pikelna V.S., Udod O.A. (2014). *School management*. Donetsk: Alfa (in Ukr.).
17. Simonov V.P. (2017). *Pedagogical management: know-how in education*. Moscow: Higher Education (in Russ.).

(англійською переклала Завгородня Наталя Володимирівна, викладач англійської мови КЗ «Покровський педагогічний коледж»)

УДК 378.147.091.398:37.011.3-051

САЯПІНА Світлана

доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”
вул. Генерала Батюка, 19, м. Слов’янськ, Донецька обл., 84116
E-mail: pedagogi@i.ua

ОНИПЧЕНКО Ліана

здобувач магістерського рівня освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
вул. Генерала Батюка, 19, м. Слов’янськ, Донецька обл., 84116
E-mail: liana71on@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПОЗНАВЧАЛЬНІЙ ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО

Анотація. У статті наголошено на тому, що успішна й затребувана людина сьогодні повинна володіти певними особистісними якостями: бути рухливою, готовою до будь-яких змін, уміти швидко й ефективно адаптуватися до нових умов, тобто бути мобільною. Тому актуальною стала цілеспрямована підготовка людини до життя в сучасному стрімко мінливому світі через формування мобільності як особливої особистісної якості. Акцентовано, що успішність розвитку інноваційної освіти залежить від рівня підготовленості професійних кадрів, їхньої здатності до гнучкого оперативного реагування у своїй діяльності на постійно мінливі потреби суспільства, ринку праці, технологій, що розвиваються, і безперервно оновлюваного інформаційного середовища. Під час формування

© Саяпіна С., Оніпченко Л., 2019

професійної мобільності майбутніх педагогів важливу роль відіграє розвиток ініціативності, самостійності студентів в організації особистісної стратегії поведінки та діяльності, відповідальності в прийнятті рішень.

З метою формування мотивації на досягнення професіоналізму та стимулювання високих показників у студентському житті університету за особливі досягнення в навчальній, науковій, спортивній, громадській діяльності, яка формує уявлення про ДВНЗ«ДДПУ» як про велику освітньо-наукову корпорацію зі стійкими гуманістичними традиціями, використовуються різні види заохочення. Підкреслено, що система позанавчальної виховної роботи слугує оптимізації процесів формування в майбутніх педагогів на основі їх світоглядних цінностей, установок необхідних компетенцій і компетентностей, особистісних якостей та інтересів, що є значимими чинниками, що забезпечують професійну мобільність. Отже, для формування професійної мобільності як особистісно-професійної якості майбутніх педагогів визначальним стає процес створення організаційно-педагогічних умов освіти у виші.

Ключові слова: професійна мобільність, студент, позанавчальна виховна діяльність, заклад вищої освіти.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Процеси глобалізації та інтеграції, що відбуваються сьогодні у світі, ставлять сучасну людину перед необхідністю бути постійно готовою до переміщень у соціальному просторі, швидко адаптуватися до мінливих умов, гнучко взаємодіяти з різними культурними та соціальними системами. Зростаючі обсяги та складність інформації вимагають від неї вміння оперативно оновлювати свої знання. Безперервно умови та якість професійної діяльності, що змінюються, змушують працівника упродовж усього трудового життя неодноразово підвищувати рівень освіти й кваліфікації, змінювати місце роботи й навіть професію. Інакше кажучи, щоб сьогодні бути успішною та затребуваною, людина повинна володіти певними особистісними якостями – бути рухливою, готовою до будь-яких змін, уміти швидко й ефективно адаптуватися до нових умов, тобто бути мобільною.

Стихійно, спонтанно такі якості формуються далеко не у всіх людей. Тому актуальною стає цілеспрямована підготовка людини до життя в сучасному стрімко мінливому світі через формування мобільності як особливої особистісної якості.

Успішність розвитку інноваційної освіти залежить від рівня підготовленості професійних кадрів, їх здатності до гнучкого оперативного реагування у власній діяльності на постійно мінливі потреби суспільства, ринку праці, технологій, що розвиваються та безперервно оновлюваного

інформаційного середовища. Це актуалізує проблему розвитку професійної мобільності педагогічних кадрів.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Узагальнення результатів наукових пошуків уможливило констатувати, що питання професійної мобільності студентів у сучасних закладах вищої освіти розглянуто дослідниками в широкому дискурсі. Зокрема, для нашої статті певний інтерес становлять наукові праці, присвячені проблемам професійного становлення особистості студента як майбутнього фахівця в сучасних закладах вищої освіти (Л.Подоляк, В.Юрченко), змісту позанавчальної діяльності студентів (Г.Кондратенко, Г.Овчаренко, С.Черніков), формування особистісних смислів студентської молоді в позанавчальній діяльності (Н.Грищенко, М.Дубінка, О.Коркішко), створення механізмів професійної мобільності (В.Астахова, О.Балакірева, І.Герасимова, Л.Горюнова, Б.Ігошев, О.Козлова, Л.Пілецька), розвитку професійної самореалізації майбутніх педагогів в умовах ступеневої підготовки (Ю.Калиновський, М.Лосєва), формування цінності самореалізації майбутніх педагогів у процесі фахової підготовки (Ю.Гришко) та ін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Проаналізувати систему позанавчальної виховної діяльності ЗВО щодо формування професійної мобільності студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наявність професійної мобільності передбачає готовність фахівця до зміни виконуваних професійних завдань, робочих місць, здатність швидко освоювати нові спеціальності. На думку низки дослідників (Л.Горюнова, Б.Ігошев), можливість здійснення людиною переміщень, змін у своїй професійній діяльності обумовлюється наявністю компетенцій і компетентностей. Іншим настільки ж важливим чинником забезпечення професійної мобільності Б.Ігошев вважав наявність у людини певних особистісних якостей і здібностей та виділив такі: соціальна активність, що виражається в готовності брати участь у різних громадських заходах, проектах різної змістовної спрямованості; висока адаптивність до різних суспільних ситуацій, функціонально різних видів діяльності; креативність, творче перетворення в будь-якій ситуації [3, с. 108–109].

Ю.Калиновський як критерії оцінки мобільності виділив: властивості та якості особистості (відкритість світу, довіра до людей і до себе, гнучкість, оперативність, локалізація контролю, толерантність); уміння рефлексії, саморегуляції, самовизначення, цілепокладання; здатності бачити та розуміти сутність змін у соціумі, варіативність і альтернативність розвитку ситуації; конструктивне, продуктивне

мислення; проектування необхідних змін у мікросоціумі; розв'язування проблем; адаптування до змін [4, с. 284].

У сучасному світі серед безлічі каналів формування особистісних якостей і здібностей, необхідних компетенцій і компетентностей основною і найбільш значущою залишається освіта, зокрема вища професійна освіта. Проте настільки великий, далеко не вичерпний перелік характеристик показує, що освітнє завдання цілеспрямованого формування у студентів вищу професійної мобільності висуває особливі вимоги не лише до організації навчального процесу, навчальної діяльності студентів, а й до організації всього спектра позанавчальної життєдіяльності освітнього закладу [6; 7].

У Донбаському державному педагогічному університеті (м. Слов'янськ) позанавчальну виховну роботу виділено як пріоритетний напрям в освітній діяльності ЗВО і передбачає розв'язання таких завдань: виховання високоморальної, духовно розвиненої, фізично здорової та культурної особистості майбутнього фахівця, здатної до якісної професійної діяльності з прагненням до постійного професійного зростання; розвиток пізнавальних і творчих здібностей студентів; створення умов для формування соціокультурного виховного середовища, самовираження, саморозвитку й самореалізації особистості; розвиток у студентів правової самосвідомості, ініціативи, самостійності, толерантності, громадянської активності та відповідальності; формування системи соціально-психологічної адаптації студентів і пропаганди здорового способу життя, профілактика залежностей та правопорушень у студентському середовищі; розвиток системи студентського самоврядування, підтримка студентських громадських організацій та об'єднань; формування корпоративної культури та розвиток позитивного іміджу університету, збереження та розвиток університетських традицій.

Для реалізації поставлених завдань у виші створено організаційну структуру управління позанавчальною діяльністю на чолі з проректором із виховної роботи, в обов'язки якого входить координація всього виховного процесу у ЗВО та взаємодія університету з різними організаціями та установами під час розв'язання питань студентів. Планування позанавчальної діяльності у ЗВО здійснюється на рівні університету, навчального підрозділу, кафедри й академічної групи, а також органів студентського самоврядування, творчих колективів й об'єднань. З метою підвищення ефективності керівництва виховною роботою щорічно проводяться аналіз системи, її коригування; опитування та анкетування студентів; підсумовується позанавчальна робота.

Головним консультативним і координаційним органом із питань організації позанавчальної діяльності в університеті є рада з виховної роботи,

важливими функціями якої є вдосконалення системи виховання, розробка рекомендацій щодо впровадження у виховний процес нових напрямків і технологій.

Однією з найважливіших ланок у системі виховної роботи ДВНЗ «ДДПУ» є заступники деканів із виховної роботи. Сфера їх діяльності охоплює формування в студентів громадянської позиції, збереження та примноження моральних, культурних і наукових цінностей, традицій університету; організація художньо-творчої діяльності, науково-дослідної роботи студентів; підготовка й організація різних заходів, традиційних свят, забезпечення участі факультету в оглядах, конкурсах, фестивалях; рішення соціально побутових проблем студентів. Одну з головних ролей у становленні та розвитку особистості студента відіграє куратор академічної групи, який є організатором життя студентів. Для успішної адаптації першокурсників у ЗВО розроблено програму, у межах якої здійснюється консолідована діяльність адміністративних і громадських структур, спрямована на формування активної життєвої позиції, збереження та зміцнення здоров'я студентів, виховання громадянської відповідальності, творчого ставлення до навчання, усебічного інтелектуального розвитку першокурсників.

Важливим напрямом позанавчальної роботи є соціальна підтримка студентів. Проводиться робота щодо поліпшення життя та побуту студентів, підтримки малозабезпечених. Створено й діє відділ психолого-педагогічного супроводу студентів, одним із пріоритетних функцій якого є формування позитивних соціально-психологічних установок молоді. Студентське самоврядування в ДДПУ є важливою ланкою в розвитку демократичних засад, виявленні потенційних лідерів. Усі студенти університету мають рівне право на участь у студентському самоврядуванні. Основними завданнями органів студентського самоврядування є: забезпечення та захист прав та інтересів студентів; сприяння навчальній, науковій і творчій діяльності студентів; сприяння створенню відповідних умов для проживання й відпочинку студентів; сприяння створенню та діяльності різноманітних студентських гуртків, товариств, клубів за інтересами; проведення організаційних, наукових, культурно-масових, спортивних, оздоровчих та інших заходів.

У формуванні професійної мобільності майбутніх педагогів важливу роль відіграє розвиток ініціативності, самостійності студентів в організації особистісної стратегії поведінки та діяльності, відповідальності в прийнятті рішень. Ці завдання у вищій з успіхом вирішує багаторівнева система студентського самоврядування, яка включає студентські ради різного рівня, студентські клуби, творчі колективи, студентську республіку.

Провідною організацією в системі студентського самоврядування є профспілкова організація студентів, яка бере участь в управлінні ЗВО, у процесі розробки нормативних документів, що визначають організацію позанавчальної виховної діяльності, соціальної підтримки, дозвілля, побуту. Щомісяця проводиться навчання студентського активу, мета якого – створення працездатної, ініціативної, креативної команди студентського самоврядування. Для залучення студентів до розв’язання проблем вишу, району, міста, регіону університет організовує їхню участь в інноваційних проектах і конкурсах.

Для розвитку різнобічної творчої діяльності студентів, створення умов для їх особистісного й професійного зростання розроблені й успішно проводяться конкурсні проекти та програми: відзначення Нового року та Різдва, Дня Соборності України, Дня захисника Вітчизни, Міжнародного жіночого дня 8 березня, Шевченківських свят, Дня Примирення, Дня Європи, посвячення в першокурсники, урочистості до Дня працівників освіти, фестиваль першокурсників «Алло, ми шукаємо таланти», різноманітні заходи до Міжнародного Дня студента, Кубок університету з КВК між гуртожитками та факультетами, благодійний концерт, приурочений Дню дітей з особливими потребами, акція щодо Дня боротьби зі СНІДом та шкідливими звичками, романтичний вечір до Дня Св. Валентина, квітневі вокальні вечори, конкурс краси «Міс університет», дні відкритих дверей, випускні вечори тощо. Результатом і критерієм ефективності студентських робіт є не лише завершені дослідні проекти, публікації, гранти, а й розвиток особистісних професійних якостей – ініціативності, толерантності, цілеспрямованості, рефлексії, здатності до самореалізації, самоосвіти, співпраці, – є чинником формування професійної мобільності майбутніх фахівців. В університеті створено умови для самореалізації студентів та активізації їхнього творчого потенціалу через систему роботи студентських клубів і творчих колективів ЗВО та його навчальних підрозділів.

Основна мета громадянського виховання у ДВНЗ «ДДПУ» полягає у формуванні громадянськості як інтегративної якості особистості, що містить у собі внутрішню свободу й повагу до державної влади, любов до Батьківщини та прагнення до миру, почуття власної гідності та дисциплінованість, гармонійний вияв патріотичних почуттів і культуру міжнаціонального спілкування. Становлення громадянськості як інтегративної якості особистості визначається об’єктивними закономірностями розвитку суспільства, особливостями державного устрою, рівнем правової, політичної, моральної культури в ньому, суб’єктивними зусиллями педагогів, батьків, громадських організацій [5].

Рішенням питань орієнтації молоді на професійну діяльність, підвищення їхньої конкурентоспроможності, сприяння в пошуку роботи випускників займається Центр сприяння працевлаштуванню. Зі студентами проводиться консультаційна та інформаційна робота. Розроблено інформаційні тематичні буклети «Правові аспекти трудової діяльності», «ЗМІ та Інтернет-ресурси про роботу і кар'єру», «Ефективне резюме», «Співбесіда», електронне портфоліо тощо. Здійснюється співпраця з Центрами зайнятості міста. Щорічно восени й навесні центр проводить Ярмарок вакансій для студентів і випускників із поданням понад 400 вакансій у різних установах освіти. З метою адаптації та підвищення конкурентоспроможності на ринку праці студентів і випускників ЗВО фахівцями Центру розроблено програму «Технології працевлаштування», що включає лекції, практикуми, тренінги на теми «Сучасний ринок праці», «Права і обов'язки молодих фахівців», «Прийоми і методи пошуку роботи», «Навички ділового спілкування», складання резюме, співбесіда з працедавцями.

З метою формування мотивації на досягнення професіоналізму та стимулювання високих показників у студентському житті університету за особливі досягнення в навчальній, науковій, спортивній, громадській діяльності, яка формує уявлення про ДВНЗ «ДДПУ» як про велику освітньо-наукову корпорацію зі стійкими гуманістичними традиціями, використовуються різні види заохочення (стипендії, грамоти, кубки тощо).

Висновки. Створена в університеті система позанавчальної виховної роботи слугує оптимізації процесів формування в майбутніх педагогів на основі їх світоглядних цінностей, установок необхідних компетенцій і компетентностей, особистісних якостей та інтересів, що є значущими чинниками, що забезпечують професійну мобільність.

Для формування професійної мобільності як особистісно-професійної якості майбутніх педагогів визначальним стає процес створення організаційно-педагогічних умов освіти у виші, що забезпечують позанавчальну організаційну та громадську діяльність студентів, різні форми їхнього самоврядування та участі в управлінні вишу, реалізації їхньої суспільної та соціокультурної активності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко Г. Соціальна мобільність педагога – вагомий чинник його професійного зростання / Г.Бойко/ Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – Львів, 2017. – Вип. 32. – С. 470–479.
2. Дубінка М.М. Деякі особливості становлення студента у процесі навчально-виховної діяльності ВНЗ / М.М.Дубінка / Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені

- Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2012. – Вип. 107. – Ч. 1. – С. 166–177.
3. Игошев Б.М. Организационно-педагогическая система подготовки профессионально мобильных специалистов в педагогическом университете: монография. – М.: ВЛАДОС, 2008. – 201 с.
  4. Калиновский Ю.И. Развитие социально-профессиональной мобильности андролога в контексте социокультурной образовательной политики региона: автореф. дисс. ... д.п.н. / Ю.Калиновский. – СПб., 2001. – 470 с.
  5. Коркішко О.Г. Громадянське виховання студентської молоді у процесі позааудиторної роботи вишу / О.Г.Коркішко / Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: монографія за заг. ред. Л.Г.Гаврілової. – Hameln, Germany: Inter GING. – 2018. – С.33–47
  6. Козлова О. Професійна мобільність майбутнього вчителя як педагогічна проблема / О.Козлова, Т.Малецька, Д.Козлов / Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 7. – С. 63–72.
  7. Овчаренко Г. Е. Позанавчальна діяльність студентів у вищих навчальних закладах: сутнісні характеристики, структура та особливості / Г.Е.Овчаренко // Освіта Донбасу. – 2008. – № 5–6. – С. 35–39.

Стаття надійшла до редакції 11.06.2019.

САЯПИНА Светлана

доктор педагогических наук, доцент, профессор кафедры педагогики высшей школы

ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет»,
ул. Генерала Батюка, 19, Славянск, Донецкая обл. 84116

E-mail: pedagogi@i.ua

ОНИПЧЕНКО Лиана

соискатель магистерского уровня образования ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет»

ул. Генерала Батюка, 19, Славянск, Донецкая обл. 84116

E-mail: liana71on@gmail.com

**ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ МОБИЛЬНОСТИ
СТУДЕНТОВ ВО ВНЕУЧЕБНОЙ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЗВО**

Аннотация. В статье отмечено, что успешный и востребованный человек сегодня должен обладать определенными личностными качествами: быть подвижным, готовым к любым изменениям, уметь быстро и эффективно адаптироваться к новым условиям, то есть быть мобильным. Поэтому актуальной стала целенаправленная подготовка человека к жизни в современном стремительно меняющемся мире через формирование мобильности. Акцентируется, что успешность развития

инновационного образования зависит от уровня подготовленности профессиональных кадров, их способности к гибкому оперативному реагированию в своей деятельности на постоянно меняющиеся потребности общества, рынка труда, технологий, развивающейся и непрерывно обновляющейся информационной среды. При формировании профессиональной мобильности будущих педагогов важную роль играет развитие инициативности, самостоятельности студентов в организации личностной стратегии поведения и деятельности, ответственности в принятии решений. С целью формирования мотивации на достижение профессионализма и стимулирования высоких показателей в студенческой жизни университета за особые достижения в учебной, научной, спортивной, общественной деятельности, которые формируют представление о ГВУЗ «ДГПУ» как о большой образовательно-научной корпорацию с устойчивыми гуманистическими традициями, используются различные виды поощрения. Подчеркнуто, что система внеучебной воспитательной работы служит оптимизации процессов формирования у будущих педагогов на основе их мировоззренческих ценностей, установок необходимых компетенций и компетентностей, личностных качеств и интересов, являющихся значимыми факторами, обеспечивающими профессиональную мобильность. Итак, для формирования профессиональной мобильности как личностно-профессионального качества будущих педагогов определяющим становится процесс создания организационно-педагогических условий образования в вузе.

Ключевые слова: профессиональная мобильность, студент, внеучебная воспитательная деятельность, учреждение высшего образования.

SAIAPINA Svitlana

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Pedagogics of Higher School of the SHEI “Donbas State Pedagogical University”

General Batyuka Street, 19, Slovjansk, Donetsk obl., 84116

E-mail: pedagogi@i.ua

ONIPCHENKO Liana

Applicant of Master’s Degree of Education, the SHEI “Donbas State Pedagogical University”

General Batyuka Street, 19, Slovjansk, Donetsk obl., 84116

E-mail: belikova1809@ukr.net

FORMING PROFESSIONAL MOBILITY OF STUDENTS IN COGNITIVE UPBRINGING ACTIVITY OF INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

Abstract. The article emphasises that in forming the professional mobility of future pedagogues the development of the initiative, independence of students

in organising the personal strategy of behaviour and activities, responsibility in decision-making plays an important role. It is underlined that the system of extracurricular upbringing work serves to optimise the processes of forming the settings of the necessary competences and competencies, personal qualities and interests, which are important factors providing professional mobility, in future pedagogues on the basis of their worldview values. It is concluded that the process of creating the organisational-pedagogical conditions of education at institutions of higher education becomes the determining factor for forming the professional mobility as a personality-professional quality of future pedagogues.

Key words: professional mobility, student, extracurricular upbringing activities, institution of higher education.

Introduction. The success of the development of innovative education depends on the level of preparedness of the professional staff, their ability to respond quickly in their activities to the ever-changing needs of society, the labour market, developing technologies and the continuously updated information environment. This actualises the problem of the development of the professional mobility of the pedagogical staff.

Analysis of publications. For our article a certain interest is made by the scientific works devoted to the problems of professional development of the student's personality as a future specialist at modern institutions of higher education (L. Podoliak, V. Iurchenko), the content of extracurricular activities of students (H. Kondratenko, H. Ovcharenko, S. Chernikov), forming the personality meanings of student youth in extracurricular activities (N. Hryshchenko, M. Dubinka, O. Korkishko), creating the mechanisms of the professional mobility (V. Astakhova, O. Balakirieva, I. Herasymova, L. Horiunova, B. Ihoshev, O. Kozlova, L. Piletska), developing the professional self-realisation of future pedagogues under the conditions of the levelled training (Yu. Kalinovskiy, M. Losieva), forming the value of self-realisation of future pedagogues in the process of professional training (Yu. Hryshko), etc.

Purpose. The purpose of the article is to analyse the system of extracurricular upbringing activities of the institution of higher education (IHE) concerning the formation of the professional mobility of students.

Results. At Donbas State Pedagogical University (Sloviansk) the extracurricular upbringing work is determined as a priority direction in the educational activity of the IHE and includes solving the following tasks: educating and upbringing the highly moral, spiritually developed, physically healthy and cultural personality of a future specialist able to the qualitative professional activities with the desire for constant professional growth; developing the cognitive and creative abilities of students; creating the favourable conditions for forming the socio-cultural upbringing environment, self-expression, self-development and self-realisation of the personality; developing the legal self-consciousness, initiative,

---

independence, tolerance, civic active position and responsibility in students; forming the system of the socio-psychological adaptation of students and propaganda of the healthy life style, prevention of dependencies and offenses in the student environment; developing the system of the student self-government, supporting the student public organisations and communities; forming the corporate culture and development of the positive image of the university, keeping and developing the university traditions.

Conclusion. The created system of the extracurricular upbringing work in the university serves to optimise the processes of forming the settings of the necessary competences and competencies, personal qualities and interests, which are important factors providing professional mobility, in future pedagogues on the basis of their worldview values.

REFERENCES

1. Sotsialna mobilnist pedahoha – vahomyi chynnyk yoho profesiinoho zrostannia [Social mobility of the pedagogue is significant factor of his professional growth]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia pedahohichna – Herald of Lviv university. Series of Pedagogiy*, 32, 470–479 [in Ukrainian].
2. Dubinka, M. M. (2012). Deiaki osoblyvosti stanovlennia studenta u protsesi navchalno-vykhovnoi diialnosti VNZ [Some peculiarities of forming the student in the process of educational-upbringing activities of HEI]. *Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka. Pedahohichni nauky – Scientific notes of the Volodymyr Vynnychenko Kirovohrad State Pedagogical University. Pedagogical sciences*, 107, vol. 1, 166–177 [in Ukrainian].
3. Igoshev, B. M. (2008). *Organizatsionno-pedagogicheskaiia sistema podgotovki professionalno mobilnykh spetsialistov v pedagogicheskom universitete: monografiia [Organisational-pedagogical system of training professionally mobile specialists at pedagogical universities]*. Moskva: VLADOS [in Russian].
4. Kalinovskii, Iu. I. (2001). Razvitie sotcialno-professionalnoi mobilnosti androgoga v kontekste sotciokulturnoi obrazovatelnoi politiki regiona [Developing socio-professional mobility of the andragogue in the context of sociocultural educational policy of the region]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Sankt-Peterburg [in Russian].
5. Korkishko, O. H. (2018). *Hromadianske vykhovannia studentskoi molodi u protsesi pozaudytornoi roboty vyshu [Civic upbringing of the student youth in the process of extracurricular work of the university]*. L. H. Havrilova (Ed.). Hameln, Germany: Inter GING, 33–47 [in Ukrainian].
6. Kozlova, O. (2015). Profesiina mobilnist maibutnoho vchytelia yak pedahohichna problema [Professional mobility of the future teacher as a pedagogical problem]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini*

teknolohii – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies, 7, 63–72 [in Ukrainian].

7. Ovcharenko, H. E. (2008). *Pozanavchalna diialnist studentiv u vyshchychk navchalnykh zakladakh: sutnisni kharakterystyky, struktura ta osoblyvosti* [Extracurricular activities of students at higher educational institutions: essential characteristics, structure and peculiarities]. *Osvita Donbasu – Education of Donbas*, 5–6, 35–39 [in Ukrainian].

(переклад зроблено кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри іноземних мов ДДПУ Слабоуз В.В.)

УДК 378.147:37.013.83-051:[07:004]

СИПЧЕНКО Ольга

канд. пед. наук, ДВНЗ Донбаський державний педагогічний університет
вул. Г. Батюка, 19, м. Слов'янськ, 84116, Україна
E-mail: ph_d@ukr.net

НАБОКА Ольга

докт. пед. наук, ДВНЗ Донбаський державний педагогічний університет
вул. Г. Батюка, 19, м. Слов'янськ, 84116, Україна
E-mail: olganaboka911@gmail.com

ЧУГАЄВА Людмила

магістрантка, ДВНЗ Донбаський державний педагогічний університет
вул. Г. Батюка, 19, м. Слов'янськ, 84116, Україна
E-mail: ludmila2742@gmail.com

УПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТИ У ПРОЦЕС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ АНДРАГОГІВ

Анотація. У статті подано теоретичне обґрунтування проблеми впровадження медіаосвіти у процес професійної підготовки андрагогів у закладі вищої педагогічної освіти. Проаналізовано наукові праці провідних українських дослідників щодо аналізу понять «андрагог», «андрагогічна підготовка». Доведено актуальність і необхідність професійної підготовки андрагогів, яка обумовлена зростаючим впливом освіти на перебіг соціально-економічного, політичного, культурного розвитку провідних країн світу. Установлено, що професійна діяльність андрагога полягає в навчанні, консультуванні, наданні соціальної допомоги та виконанні організаційно-управлінських функцій у середовищі дорослих людей. Авторами схарактеризовано нормативно-правове забезпечення медіаосвіти андрагогів. Визначено та розкрито завдання медіаосвіти андрагогів, які
© Сипченко О., Набока О., Чугаєва Л., 2019